

paremaks muuta

Kuidas muuta õppetöö koolis atraktiivsemaks?

- ⊗ lapsevanemana olen teadlik ja seostan koolis õpitavat igapäeva-eluga
- ⊗ kevadel looduse ärkamise ajal peaks lastel olema «Märkamise aeg» ehk siis vaheaeg, et laps saaks märgata looduse loomulikku edenemist, seda märkamist oleks otstarbekas ka suunata
- ⊗ luua õuesõppe ja projektide kaudu seos erinevate õppeainete vahel (nt laevamudelite ehitus, kus kasutatakse matemaatika, füüsika, käsitöö ja teised oskused)

Kuidas parandada liikumisvõimalusi ühistranspordiga?

- ⊗ Autoomanikud saavad anda infot pikematest reisiridest, kui autos on vabu kohta
- ⊗ Valla «infonõunik» informeerib transpordi vajajaid võimalusest sõita tasuta sihtkohta
- ⊗ Kodulehel on võimalus oma sõit registreerida
- ⊗ Tühja pakiruumiga sõitjal võimalik osutada kogukonnale «veoteenus» ühiskonlike alustel
- ⊗ Valdade kodulehekülgedel peaks olema nähtaval kohal ühistranspordi info

Kuidas motiveerida maal elavaid noori oma kultuuri väärtustama?

- ⊗ teen ja korraldan esitlusi (ja võtan ise osa), koolitusi Seto kultuurist, kuna olen ka ise sellega seotud ja mis kõige tähtsam – ELAN Setomaal!
  - ⊗ otsin informatsiooni erinevate ürituste kohta ja levitan seda ning võtan neist ise osa; suunata ja informeerida noori üritustest osa võtma
  - ⊗ kannan seto riideid ka väljaspool maakonnaüritusi
  - ⊗ hakkan süüa tegema (seto söögid) ja kutsun teised seda sööma ning kombeid õppima; saaksin korraldada kultuuriõhtuid (käsitöö; ajalugu); räägin noortele, et seto olla on lahe ja popp; otsiksin inimesi, kes tahaksid teha sellel alal koostööd
  - ⊗ teen rahvamuusika ansambli
  - ⊗ Pidudel ja vastuvõttudel kasutada vaid rahvuskööki
  - ⊗ Vajalikud saadusemuudatused, et koolis vanu oskusi õpetaksid inimesed, kes on praktikud
  - ⊗ Vajalikud seadusemuudatused, et kodus valmistatud setu sööke-jooke võiks ka ametkult müüa
- Kuidas tuua setod Setomaale tagasi ?
- ⊗ levitada infot Setomaal elavatest positiivsetest inimestest
  - ⊗ korraldada lastelaagrid Tallinna lastele Setomaal
  - ⊗ leida tugiisikud neile, kes plaanivad või alustavad elu maal
  - ⊗ kogukond teavitab, et maal on hea ja inimväärne elukeskkond ning iga inimene on väga oodatud ja väärtuslik
  - ⊗ noorte tugigrupid maal keskkonna ja tööga toime tulekuks – külaülikool
  - ⊗ Ettevõtluse propageerimine kohalike ressursside baasil: maa-varad, vesi, muda.
  - ⊗ Võimaldada keskhariiduse omandamist kodukoha lähedal
  - ⊗ Riigitasandil kampaaniaid maaelu propageerimiseks, riigi vabade maade jagamine noortele

Kuidas peatada seto keele häving?

- ⊗ Kõnõlõ esi' seto kiilt
- ⊗ Kõnõlõ latsiga seto kiilt
- ⊗ Laulamõ seto laulõ ja tandsimõ seto tandsõ
- ⊗ Käumõ kirmaskitõl, piämi' seto pühhi
- ⊗ Vallavaltsuse kuulutusõ' tetäs seto keeleh
- ⊗ Seto puutõlõ ja söögikotustõlõ setokiilse nime'
- ⊗ Sissetulijitõlõ setokeele kursusõ (kõnõlõmine ja kirotamine)
- ⊗ Rohkõmp seto keele oppust kuuli
- ⊗ Kõik latsõlatsõ' suvõst vanaimä poolõ – vanaimä ja vanaesä kõnõlõsõ latsiga õnnõ seto keeleh

Kuidas noored?

- ⊗ Töötaljud noortele eri küldes (küla pakub välja töö, noortegrupp tuleb ja teeb ära. Päev lõpeb koosviibimisega, et noored saaks tunda, et nad on koos midagi ära teinud)
- ⊗ Seame sisse sõprussuhteid teiste valdade noortega (erinevate noortekeskuste külastamine, ühisüritused).
- ⊗ Kooli töõpetuse tundides võiks valmistada ühiskondlikult kasulikke asju – pinke, prügikaste. Neid saaks paigutada küldesse hubasema olemise loomiseks.
- ⊗ Küldes lubataks korraldada noorte pidusid, spordiüritusi, ka koos vanematega
- ⊗ Oodatavad eesmärgid:
- ⊗ Noored jäävad/naasevad oma kodukülla
- ⊗ Vanemad teavad, millega noored tegelevad
- ⊗ Omakultuuri kandub noortele edasi
- ⊗ Tekib koostöö oskus

